

КОНСУЛЬТУЄ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ
Департамент пенсійного забезпечення

ПИТАННЯ 1: Доглядаю за мамою. Чи зараховується до страхового стажу час догляду за особою похилого віку?

ВІДПОВІДЬ 1: За статтею 24 Закону України від 09.07.2003 р. N 1058 "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (далі - Закон № 1058) страховий стаж - це період (строк), упродовж якого особа підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню та за який щомісяця сплачено страхові внески в сумі, не меншій за мінімальний страховий внесок.

Пунктом 14 ст. 11 Закону № 1058 передбачено, що загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню підлягають, зокрема, непрацюючі працездатні особи, які доглядають за особою похилого віку, котра за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду або досягла 80-річного віку, якщо такі непрацюючі працездатні особи одержують допомогу, надбавку або компенсацію відповідно до законодавства.

Для осіб, зазначених п. 14 ст. 11 Закону № 1058, страхувальниками є органи, які виплачують допомогу. Відомості про застрахованих осіб подаються до територіального органу Пенсійного фонду страхувальником.

Отже, якщо Ви є працездатною особою, не працюєте, доглядаєте за особою похилого віку, яка за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду або досягла 80-річного віку, та одержуєте в управлінні соціального захисту населення

відповідну допомогу (компенсацію), час такого догляду буде зарахований до Вашого страхового стажу за даними системи персоніфікованого обліку.

ПИТАННЯ 2: Почала працювати у 1994 р., у 1996 р. уклала шлюб. Однак у трудовій книжці не зазначено про зміну прізвища у зв'язку з цим. Чи буде враховано таку книжку під час призначення пенсії?

ВІДПОВІДЬ 2: За статтею 24 Закону № 1058 страховий стаж обчислюється територіальними органами Пенсійного фонду відповідно до вимог цього Закону за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку, а за періоди до впровадження системи персоніфікованого обліку - на підставі документів та в порядку, визначеному законодавством, що було чинним до набрання чинності цим Законом (до 1 січня 2004 р.).

Відповідно до ст. 62 Закону України "Про пенсійне забезпечення" та Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсії за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.93 р. № 637 (зі змінами), основним документом, що підтверджує трудовий стаж, є трудова книжка.

За відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній трудовий стаж установлюється на підставі інших документів, виданих за місцем роботи, служби, навчання, а також архівними установами. Якщо в трудовій книжці відсутні потрібні записи або містяться неправильні чи неточні записи про періоди роботи, для підтвердження трудового стажу приймаються довідки, виписки із наказів, особові рахунки і відомості на видачу заробітної плати, посвідчення, характеристики, письмові трудові договори й угоди з відмітками про їхнє виконання та інші документи, які містять відомості про періоди роботи.

Згідно з Інструкцією про порядок ведення трудових книжок зміна записів у трудових книжках про прізвище, ім'я, по батькові і дату народження виконується власником або уповноваженим ним органом за останнім місцем роботи на підставі документів (паспорта, свідоцтва про народження, про шлюб, про розірвання шлюбу, про зміну прізвища, ім'я та по батькові тощо) і з посиланням на номер і дату цих документів.

Такі зміни вносяться на першій сторінці (титульному аркуші) трудової книжки. Однією рисою закреслюється, наприклад, колишнє прізвище або ім'я, по батькові, записуються нові дані з посиланням на відповідні документи на внутрішньому боці обкладинки і завіряються підписом керівника підприємства або печаткою відділу кадрів.

У разі недотримання цих вимог під час оформлення трудової книжки для підтвердження факту зміни прізвища і відповідно - врахування даних трудової книжки під час призначення пенсії Вам слід до територіального управління Пенсійного фонду подати свідоцтво про одруження або відповідну довідку відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

При цьому, якщо ім'я, по батькові та прізвище, зазначені в документі, що підтверджує трудовий стаж, не збігаються з ім'ям, по батькові або прізвищем особи за паспортом або свідоцтвом про народження, факт належності цього документа цій особі може бути встановлено в судовому порядку.

ПИТАННЯ 3: Працював у колгоспі у 1967- 1969 рр. За ці два роки до страхового стажу врахували лише п'ять місяців. Чи правильно це?

ВІДПОВІДЬ 3: Згідно зі статтею 56 Закону України "Про пенсійне забезпечення" (норми застосовуються під час обчислення стажу, набутого до 1 січня 2004 р.) до стажу роботи зараховується робота, виконувана на підставі трудового договору на підприємствах, в установах, організаціях і кооперативах, незалежно від використовуваних форм власності та господарювання, а також на підставі членства в колгоспах та інших кооперативах незалежно від характеру й тривалості роботи і перерв.

Під час обчислення стажу роботи в колгоспі за період після 1965 р., якщо член колгоспу не виконував без поважних причин встановленого мінімуму трудової участі в громадському господарстві, враховується час роботи за фактичною тривалістю.

Оскільки Ви як член колгоспу не виконували без поважних причин встановленого мінімуму трудової участі в громадському господарстві, цей період Вашої роботи в колгоспі враховано за фактичною тривалістю.

Начальник відділу,
Галина МАСТЮГІНА

"Праця і зарплата" N 37 (1049), 04 жовтня 2017 р.